

PŘEDJARNÍ SETKÁNÍ *nebo* CRLÍCI V JIHLAVĚ

*Milí kamarádi a příznivci všech generací
MAZDY MX-5*

Dovolujeme si Vás všechny srdečně pozvat na předjarní setkání, které se pro letošek uskuteční v Jihlavě a to 13. – 15. března 2020.

Ubytování je zajištěno v Jihlavě, Mahlerův penzion „Na Hradbách“, Brněnská 19/31
www.mahleruvpenzion.cz

Závazné přihlášky, prosím, pošlete do 9.2.2020 na mail: mx-5@davson.cz nebo klempa54@gmail.com popřípadě SMS na mobil: 603519023.

Zálohu ve výši 1.000,- Kč pošlete do 9.2.2020 na účet č. 65584/5500.

Variabilní symbol: číslo Vašeho mobilního telefonu. Do zprávy uveďte MX-5 Crlici + Vaše jméno a příjmení.

Záloha bude použita na úhradu vstupného a části ubytování.

Program:

Pátek 13.3.

Po příjezdu ubytování a společná večeře v restauraci penzionu.

Sobota 14.3.

Po snídani půjdeme pěšky do max. 1km vzdáleného pivovaru na komentovanou prohlídku. Součástí prohlídky je návštěva varny, spilky a ležáckých sklepů, kde je zakončena ochutnávkou.

Jihlavský pivovar

Nejstarší písemnou zprávou o jihlavském sladovnictví je patrně zmínka v městské knize z první poloviny 14. století. Po vzoru jiných řemesel vzniká z volného sdružení sladovníků a pivovarníků sladovnický cech. První skutečná sladovnická statuta, která již nemá charakter cechovních artiklů, byla potvrzena městskou radou Jihlavy v říjnu 1579.

Díky jeho kvalitě se jihlavskému pivu otevřelo množství vzdálených trhů. Prostřednictvím dodávek jihlavského piva na vídeňský dvůr, Ladislavu Pohrobkovi, císaři Fridrichu III., arcivévodovi Karlu Štýrskému a dalším čelním představitelům své doby se jihlavské pivo rozšířilo v řadě cizích zemí. Počátkem 17. století se během jediného zimního období uvařilo v Jihlavě pro vývoz devět set várek piva. Cílovou stanicí vyváženého piva bylo

převážně Rakousko, v tuzemsku se pak jihlavské pivo těšilo zvláštní oblibě především v Brně.

Roku 1735 si cech vymohl na císaři Karlu VI. výsadu stáčet pivo nejen ve městě, ale rovněž v katastru městských poddanských vsí. V roce 1748 Marie Terezie stanovila ve městě Jihlava konečný počet právovárečných domů na 123. Všech těchto 123 majitelů várečného práva jednoznačně vtělilo v roce 1859 svoje právo várečné do nového pivovaru, dnešního Pivovaru Jihlava. Nový jihlavský pivovar byl slavnostně otevřen 4. dubna 1861. Pivovar sám však jako rok svého vzniku označuje rok 1860, kdy začal fungovat jako významný hospodářský subjekt.

Od svého založení byl převážně v rukou německých majitelů. Po druhé světové

válce byl znárodněn. Privatizován opět v roce 1995, kdy pivovar přešel do rukou Karla Schwarze (Brauerei Zwettl). Ten se o dva roky později snažil předlužený pivovar neúspěšně prodat, a tak akcie nakonec převedl na management pivovaru. Pivovar se v této době potýkal s hospodářskými potížemi, nacházel se na hranici likvidace. V roce 2001 získala většinový podíl belgická společnost Brouwerij Martens - Bocholt, která pivovar orientovala spíše na vývoz levného piva především do Belgie, Anglie, Německa a Rakouska.

Pivovar v posledních letech uvedl na trh několik novinek. Kromě nového multibalení lahví to byl i Ježek 11 nefiltrovaný - živé pivo s vysokým obsahem pivovarských kvasnic, které chutná jako v dobách, kdy bylo dobré pivo nikoli výsadou, ale stavovskou ctí. Jedná se o světlý nefiltrovaný ležák s obsahem alkoholu 4,9 %. U různých příležitostí pak pivovar vaří speciální várky piv. Na velikonoční svátky je to zelený Velikonoční Krasličák, u příležitosti svátku sv. Martina Svatomartinský speciál, na Mikuláše pak rubínový Čertovský speciál. A naposledy v roce 2015 byl na trh nově uveden polotmavý ležák Ježek 12.

Sobotní oběd bude v pivovarské restauraci.

Odpoledne komentovaná prohlídka jihlavského podzemí – kousek od penzionu.

Historie jihlavského podzemí

Jihlavské podzemí (někdy nesprávně nazývané jako jihlavské katakomby) je významnou historickou stavební památkou

města. Co do rozsahu podzemního labyrintu přímo pod městskou zástavbou je po Znojmu druhým největším na území naší republiky. Jeho celková délka činí 25 km a zaujímá plochu 50 000 m².

Chodby jsou raženy ve skále v několika podlažích. Nacházejí se téměř pod všemi objekty historického jádra města. Sklepní prostory, nacházející se 2-4m pod povrchem tvoří první podzemní podlaží, z něhož lze sestoupit do podlaží druhého, do hloubky 4 - 6 m. Pod některými objekty je v hloubce 8-14m raženo i podlaží třetí.

První podlaží bylo raženo v průběhu 14. století, druhé a třetí pak ve století šestnáctém.

V 17.století došlo ke zpevnění některých chodeb cihlovou podezdívkou a jednotlivé úseky byly propojeny krátkými spojovacími chodbami.

Podzemní chodby jsou široké 0,8 - 2,5 m a vysoké 1,2 - 3,5 m.

Středem podlahy byl v minulosti veden odtokový žlábek, který odváděl veškerou podzemní i prosakující povrchovou vodu, gravitačně mimo podzemní chodby, nebo se voda kumulovala v jímkách hloubených v podlahách níže položených podzemních chodeb. Zde se nahromaděná voda částečně vsakovala do podloží, nebo byla dále využívána.

Podzemní prostory byly odvětrávány ventilačními šachtami vedoucími z podzemí na povrch. Na mnoha místech lze podzemními chodbami dojít k podzemním studnám.

Kromě hlavních průchozích chodeb byly v podzemí štoly široké 0,6-0,7m a vysoké 1,0-1,7m, které tvořily středověkou městskou kanalizaci. Na mnoha místech plní kanalizační štoly funkci dodnes – jsou samozřejmě zpevněny a napojeny na kanalizaci novou.

O příčinách vzniku jihlavského podzemí kolovaly různé domněnky. Dlouho se historikové domnívali, že podzemní chodby jsou zbytky starých stříbrných dolů. Jiní tvrdili, že podzemní chodby byly raženy pro vojenské účely. Současní historikové se domnívají, že podzemní chodby vděčí za svůj vznik hospodářským důvodům. Jihlava ležela na důležité křižovatce středověkých obchodních cest, a tak

v době, kdy význam těžby stříbra poklesl, začal se ve městě prudce rozvíjet obchod a řemesla. Kupci a řemeslníci si pro uskladnění svého zboží a výrobků rozšiřovali

stávající sklepy, na jejichž prohlubování pracovali zkušení jihlavští horníci.

Počátkem 18.století přestalo být podzemí využíváno v dřívějším rozsahu, koncem 18.století byla dokonce část skladovacích chodeb přeměněna na štolky kanalizační. V 19.století při budování vodovodů, plynofikaci a výstavbě nových domů bylo mnoho chodeb zasypáno sutinami. Často tím byl porušen starý odvodňovací systém, chodby se plnily vodou a musel být pracně hledán původní odtok, aby nedocházelo k podmáčení základů.

Narušila se také ucelenost labyrintu, neboť mnozí majitelé domů oddělovali postupně průchozí chodby zdmi. Za německé okupace byla potom část chodeb upravena jako protiletectvé kryty. Po válce nebyl zpočátku o podzemí zájem, až v roce 1957 byl asi jeden kilometr chodeb zpřístupněn veřejnosti.

V 60-tých letech byly téměř všechny chodby zpevněny betonovou krustou, podzemí bylo vyčištěno a obnovil se středověký odvodňovací systém. Sanací se profil některých chodeb snížil, pouze zpřístupněný úsek byl ponechán v původním stavu. V roce 1969 bylo podzemí pro veřejnost uzavřeno a prohlídky v něm byly obnoveny až v roce 1991.

Při úpravách povrchu náměstí a ulic byla v minulosti zaslepena většina ventilačních šachet, což způsobuje zvýšenou vlhkost vzduchu v podzemí. Teplota se v něm pohybuje mezi 8 a 12° C.

V roce 1978 zde byla amatérskými speleology objevena tzv. "svítící chodba". Stěny chodby jsou pokryty bělavým povlakem, který po předchozím nasvícení zelenkavě světélkuje. Chodba se nachází asi 11 metrů pod povrchem země, široká je 2,1 m, vysoká 2,9 m a je největší raritou a záhadou jihlavského podzemí.

Od roku 2013 jsou pro návštěvníky připraveny nové expozice věnované středověkému dolování. Jsou to mini skanzeny- hornická krajina a havířská vesnička- a jedná se o průřez důlním dílem. Dále pak mohou návštěvníci shlédnout ukázky zpracování rudy, archeologické keramické ukázky nebo ukázky z oboru mincovnictví.

Zajímavá je také expozice, která pojednává o jihlavském horním právu.

Ve spolupráci s Muzeem Vysočiny byly nainstalovány keramické nálezy z Jihlavy 14. století a také horniny a minerály, které se nacházejí na Vysočině.

V podzemí je také možnost vidět kryt civilní obrany a moderní kolektory

Večeře bude v restauraci penzionu.

Neděle 15.3.

Po snídani kdo, bude spěchat, může jet domů.

Ostatní třeba dopolední kávička v nějaké místní kavárně na náměstí.

Těší se na Vás David Šíla, Zdeňka a Michal Klempovi